

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (GAN)

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

آموزش استفاده از وب آو ساینس

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آو ساینس

کارگاه آنلاین مکالمه روزمره انگلیسی

ابداع یک روش RT-PCR-RFLP برای تمایز ویروس های فوق حاد بیماری بارس عفونی فیلد ایران با سویه های گزارش شده در دنیا

مهدی شمس آراء^{۱*}، علی قریشی^{۱**}، غلامرضا احمدیان^۱، ریحانه صالحی تبار^۱
۱- پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری، صندوق پستی ۱۴۱۵۵-۶۳۴۳، تهران، ایران
۲- گروه ژنتیک، دانشکده علوم پایه، دانشگاه تربیت مدرس، صندوق پستی ۱۴۱۱۵-۱۷۵، تهران، ایران

چکیده

ویروس بیماری بارس عفونی (IBDV) تبدیل به یکی از مسائل عمده صنعت مرغداری در سالهای اخیر شده است. ژن VP2 از طیور مبتلا به بیماری بارس عفونی (IBD) بوسیله reverse transcription-polymerase chain reaction (RT-PCR) تکثیر شد. با مقایسه ترادف نوکلئوتیدی VP2 با سایر ویروس های گزارش شده در دنیا برخی اختلافات مشخص شد. در این بین یک جایگاه برش آنزیم *Sma I* در قسمت ثابت ژن VP2 ویروس مشاهده گردید. سایر نمونه های آلوده به ویروس مورد آزمایش RT-PCR قرار گرفت. محصول PCR با آنزیم *Sma I* هضم و نتایج با الکتروفورز ژل آگاروز بررسی شد. جایگاه برش آنزیم *Sma I* بر روی ویروس های مورد مطالعه وجود داشت. از این روش می توان برای شناسایی ویروس حاد گامبورووی ایران استفاده کرد.
کلمات کلیدی: ویروس بیماری بارس عفونی، ژن VP2، RT-PCR-RFLP

Development of a RT-PCR-RFLP Assay for Differentiation Between Iranian Very Virulent Infectious Bursal Disease Viruses and Reported Strains in the World

Mehdi Shamsara^{1,2}, Ali Ghorashi¹, Gholamreza Ahmadian¹,
Reyhaneh Salehi-Tabar¹

1- National Institute of Genetic Engineering and Biotechnology, P. O. Box: 14155-6343, Tehran, IRAN

2- Dept of Genetics, Faculty of Sciences, Tarbiate Modarres University, P. O. Box: 14115-175, Tehran, IRAN

Abstract

Infectious bursal disease virus (IBDV) has become a major problem of poultry fields in recent years. Reverse transcription-polymerase chain reaction (RT-PCR) was used for amplification of VP2 gene of very virulent (vv) IBDV from infected chickens. Some nucleotide differences were appeared between the VP2 gene of the virus and other reported strains around the world. A new *Sma I* restriction site was revealed in conserved region of the gene. Infected samples with IBDV were tested by RT-PCR-RFLP. The same pattern was showed among the studied viruses. This test can be used for diagnosis of the Iranian vvIBDV.

Key words: infectious bursal disease virus, VP2 gene, RT-PCR-RFLP

مقدمه

IBDV از خانواده Birnaviridae عامل ایجاد کننده یک بیماری بسیار واگیردار در جوجه های جوان به نام بیماری بارس عفونی یا گامبورو می باشد. این ویروس با تخریب سلول های B در بورس فابریسیوس و ایجاد نقص ایمنی شدید، باعث حساس شدن جوجه ها نسبت به پاتوژن ها و نیز پاسخ غیرموتور آنها به واکسن ها می شود (Chevalier et al., 2003; Martinez-Torrecuadrada et al., 2002). ژنوم IBDV از دو قطعه RNA دو رشته ای تشکیل شده است. پروتیین VP2 ایمنونژن اصلی محافظت کننده میزبان در برابر ویروس می باشد. ناحیه میانی VP2، شامل اسید آمینه های ۲۰۶ تا ۳۵۰، متغیر است و دارای اپی توپ های کنفورماسیونی است که باعث آنتی بادی های خنثی کننده ویروس می شوند (Chang et al., 2002; Bayliss et al., 1990). در مطالعه اخیر روشی بر مبنای RT-PCR-RFLP پیشنهاد شده است که بوسیله آن می توان ویروس فیلد ایران را از سایر ویروس های IBDV متمایز کرد.

مواد و روشها

نمونه گیری و استخراج RNA تام. نمونه های بافتی آلوده به گامبورو از مناطق بیرجند، آمل و اراک جمع آوری شدند. ۱۰۰ - ۵۰ میلی گرم از نمونه بافت در هاون چینی هموزن شد و RNA تام به روش RNA fast (پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری) طبق دستورالعمل سازنده استخراج شد.

RT-PCR. پرایمرهای ژن VP2 از روی توالی های موجود در بانک ژن طراحی شد. اختصاصی بودن پرایمرهای با Blastn و ساختار ثانویه و دایمر شدن با نرم افزار Oligo6 بررسی شد. ژن VP2 بوسیله RT-PCR تکثیر شد و محصول PCR برای توالی یابی ارسال شد.

مقایسه توالی نوکلئوتیدی و نقشه هضم آنزیمی ژن VP2. با استفاده از نرم افزار DNASTar و روش Clustal توالی نوکلئوتیدی ژن VP2 ویروس با سایر ویروس های گزارش شده در دنیا همدیف شد. سپس نقشه هضم آنزیمی ژن VP2 بررسی شد.

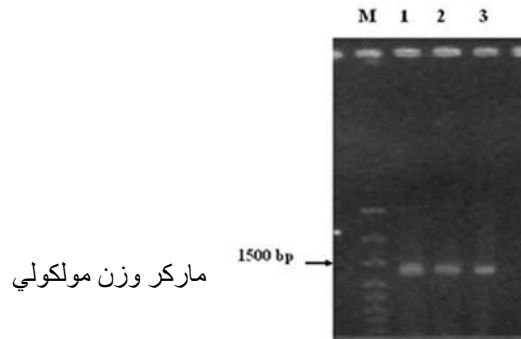
هضم آنزیمی با *Sma I*. محصول PCR ویروس های مناطق بیرجند، آمل و اراک بوسیله آنزیم *Sma I* هضم شدند. نتیجه هضم آنزیمی روی ژل آگاروز ۱% الکتروفورز گردید.

نتایج

ژن VP2 بطول کامل تکثیر شد و محصول PCR به طول تقریبی ۱۴۰۰ bp روی ژل آگاروز ۱% الکتروفورز شد (شکل ۱). همدیفی توالی نوکلئوتیدی ژن VP2 ویروس بیرجند با سایر ویروس های گامبورو گزارش شده در دنیا اختلافاتی را نشان داد. با ترسیم نقشه هضم آنزیمی مشاهده شد که در اثر ترانسورژن T→G در نوکلئوتید ۱۹۲ یک محل برش آنزیم *Sma I* در ویروس جدا شده از ایران ایجاد شده است. بررسی توالی نوکلئوتیدی در سایر سویه های گزارش شده در دنیا نشان داد که چنین جایگاه برشی در آنها وجود ندارد (شکل ۲). بر این اساس نمونه هایی از بورس های آلوده به IBDV از آمل و اراک جمع آوری شد و ژن VP2 آنها تکثیر شد. پس از هضم با آنزیم *Sma I* نتیجه با الکتروفورز ژل آگاروز بررسی شد. محصول PCR ویروس های ایران بوسیله آنزیم *Sma I* برش خورده بود (شکل ۳).

بحث

بیماری گامبورو یک بیماری واگیردار است که صدمات اقتصادی جبران ناپذیری به صنعت مرغداری وارد می کند. امروزه با بکارگیری تکنیک های مولکولی نظیر PCR-RFLP، ARMS-PCR و یا روشهای دورگه سازی می توان نشانگرهای مولکولی را در سطح ژنوم ویروس ردیابی کرد و منشأ بیماری را بدرستی تشخیص داد. هضم آنزیمی محصولات PCR ناحیه منغیبر ژن VP2 ویروس IBD برای تایید صحت محصولات PCR و تمایز سویه های IBDV استفاده شده است (Jackwood and Jackwood, 1997). در مطالعه اخیر طول کامل ژن VP2 ویروس های ایران برای یافتن نشانگرهای مولکولی جدید مورد بررسی قرار گرفت. نتیجه این بررسی ها این بود که در ناحیه ابتدایی و ثابت ژن VP2 ویروس های ایران جایگاه برش آنزیم *Sma* I وجود دارد. در صورتیکه چنین جایگاه آنزیمی در سایر ویروس های گزارش در دنیا شناخته نشده است. البته با توجه به اینکه به سویه های خارجی ویروس دسترسی نبود، مقایسه با این سویه های تنها با بررسی توالی های نوکلئوتیدی موجود در بانک ژن انجام شد. این روش در مطالعات همه گیر شناسی برای تشخیص منشأ ویروس و نحوه انتشار آن کاربرد دارد. همچنین در برنامه های کنترلی چنانچه ویروسی متفاوت با ویروس های جدا شده در ایران از خارج کشور توسط محصولات دامی، مرغ زنده یا پرندگان وحشی وارد کشور شود با این روش قابل شناسایی است. از مزیت های این تکنیک می توان به سرعت بالا، سادگی و قابل اعتماد بودن آن اشاره کرد.

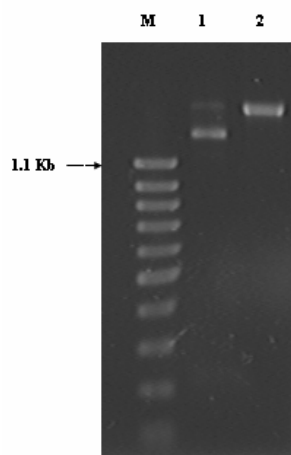

شکل ۱: تکثیر ژن VP2 بوسیله RT-PCR
 ردیف M
 ردیف های ۱، ۲ و ۳ ژن VP2 تکثیر شده

	190	*	200	210
IRAN	C C T G G C T T C C C G G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
CEF94	C C T G G A T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
CJ801bkf	C C T G G A T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
Cu-1	C C T G G A T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
GZ29112	C C T G G A T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
Harbin-1	C C T G G T T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
HK46	C C T G G T T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
HKL6	C C T G G A T T C C C T G G C T C A A C T G T G G G T G C T			210
K310	C C T G G A T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
OH	C C T G G A T T C C C T G G T T C A G T T G T A G G T G C T			210
OKYM	C C T G G T T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
P2	C C T G G A T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
SH9	C C T G G T T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
UK661	C C T G G C T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210
VariantE	C C T G G A T T C C C T G G C T C A A T T G T G G G T G C T			210

شکل ۲:
 ترانسورژن
 T→G
 نوکلئوتید
 در ۱۹۲
 ویروس
 ایرانی (*)

موجب ایجاد جایگاه *Sma* I شده است.

شکل ۳: هضم آنزیمی محصول PCR ژن VP2 ویروس جدا شده در ایران با *Sma* I
ردیف M مارکر وزن مولکولی
ردیف ۱ محصول PCR ژن VP2 هضم شده با *Sma* I
بطول ۱۲۰۰ bp (قطعه ۲۰۰ bp مشاهده نمی شود)
ردیف ۲ محصول PCR ژن VP2 بطول ۱۴۰۰ bp

منابع

- Bayliss C.D., Spies U., Shaw K., Peters R.W., Papageorgiou A., Muller H., and Boursnell M.E., A comparison of the sequences of segment A of four infectious bursal disease virus strains and identification of a variable region in VP2. *J. Gen. Virol.* 1990: 171, 1303-1312.
- Chang H.C., Lin T.L., and Wu C.C., DNA mediated vaccination against infectious bursal disease in chickens. *Vaccine* 2002: 20, 328-35.
- Chevalier C., Lepault J., Erk I., Da Costa B., and Delmas B., The maturation process of pVP2 requires assembly of infectious bursal disease virus capsids. *J. Virol.* 2002: 76, 2384-2392.
- Jackwood D.J., and Jackwood R.J., Molecular identification of infectious bursal disease virus strains. *Avian Dis.* 1997: 97-104
- Martinez-Torrecuadrada J.L., Saubi N., Pages-Mante A., Caston J.R., Espuna E., and Casal J.I., Structure-dependent efficacy of infectious bursal disease virus (IBDV) recombinant vaccines. *Vaccine* 2003: 21, 3342-3350.

SID

سرویس های
ویژه

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

عضویت در
خبرنامه

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آوساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی